

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 10 września 2014r.

Sąd Okręgowy w Bydgoszczy II Wydział Cywilny - Odwoławczy

w składzie:

Przewodniczący: SSO Maria Leszczyńska Sędziowie: SO Aurelia Pietrzak

SO Janusz Kasnowski (spr.) Protokolant: sekretarz sąd. Tomasz Rapacewicz

po rozpoznaniu w dniu 10 września 2014r. na rozprawie sprawy

z powództwa

M. B. i E. B. przeciwko

D. I. o zapłatę

na skutek apelacji pozwanego

od wyroku Sądu Rejonowego w Szubinie V Zamiejscowego Wydziału Cywilnego z siedzibą w Nakle nad Notecią z dnia 22 listopada 2013r. w sprawie o sygn. V C 31 /13

orzeka:

1/ zmienia zaskarżony wyrok:

a/ w punkcie I (pierwszym) w ten sposób, że zasądzoną od pozwanego na rzecz

powodów uprawnionych solidarnie kwotę 3602 zł obniża do kwoty 2 226 zł

(dwa tysiące dwieście dwadzieścia sześć) i oddala powództwo w pozostałej

części;

b/ w punkcie III ppkt 1 (trzecim podpunkcie pierwszym) w ten sposób, że

zasądza od powodów solidarnie na rzecz pozwanego kwotę 501 zł (pięćset

jeden) tytułem zwrotu kosztów postępowania;

c/ w punkcie III ppkt 2 (trzecim podpunkcie drugim) w ten sposób, że zasądzoną

od pozwanego na rzecz Skarbu Państwa - Sądu Rejonowego w Szubinie kwotę

1186,13 zł obniża do kwoty 47,80 zł (czterdzieści siedem i 80/100);

d/ w punkcie III ppkt3 (trzecim podpunkcie trzecim) w ten sposób, że zasądzoną

od powodów solidarnie na rzecz Skarbu Państwa - Sądu Rejonowego w Szubinie kwotę 886,13 zł obniża do kwoty 511,38 zł (pięćset jedenaście i 38/100);

2/ oddala apelację w pozostałej części;

3/ zasądza od powodów solidarnie na rzecz pozwanego kwotę 165 zł (sto sześćdziesiąt pięć) tytułem zwrotu kosztów postępowania apelacyjnego.

Na oryginale właściwe podpisy

II Ca 86/14

UZASADNIENIE

Powodowie E. i M. B. domagali się zasądzenia od pozwanego D. I. kwoty 7.502,98 zł tytułem odszkodowania za wadliwie wykonanie prace przy elewacji ich budynku.

Pozwany w odpowiedzi na pozew wniósł o oddalenie powództwa.

W uzasadnieniu podniósł, że powodowie nie zgłaszali żadnych zastrzeżeń do wykonanych przez niego prac. Powód wypłacił nawet pozwanemu kwotę 2.000 zł tytułem zaliczki. Jednakże przystępując do dokończenia rozpoczętych prac pozwany został wyproszony z posesji powodów przez co nie mógł ani dokonać poprawek, ani wykonać prac w pozostałym zakresie.

Wyrokiem z dnia 22 listopada 2013r. Sąd Rejonowy w Szubinie V Zamiejscowy Wydział Cywilny z siedzibą w Nakle nad Notecią w sprawie o sygn. akt V C 31/13 zasądził od pozwanego na rzecz powodów kwotę 3.602 zł (w punkcie I); oddalił powództwo w pozostałej części (w punkcie II) i orzekł o kosztach postępowania w sprawie (punkcie III wyroku).

Sąd Rejonowy ustalił, że powodowie w sierpniu 2010r. zlecili pozwanemu wykonanie elewacji ich budynku mieszkalnego. Pozwany zobowiązał się w szczególności wykleić styropian, nałożyć powtórna warstwę kleju, nałożyć tynk, zagruntować i przemaalować dwukrotnie elewację farbą zewnętrzną. W ramach ustnych uzgodnień pozwany zobowiązał się także do wykonania kilku punktów elektrycznych na zewnątrz domu, progu klinkierowego, zdemontowania i zamontowania drzwi wejściowych oraz wykonania orynnowania i montażu parapetów we wszystkich oknach. Pozwany sporządził kosztorys prac, który opiewał na kwotę 4.987,50 zł za robociznę.

Pozwany przystąpił do wykonania prac na przełomie września i października 2010r. Pozwany zamawiał potrzebne materiały, za które powodowie płacili przelewem. W ciągu około 30-40 dni zostało wykonane nałożenie tynku, ocieplenie styropianem, malowanie, osadzenie ościeży okiennych i drzwiowych, położenie płytek klinkierowych. Powodowie nie zgłaszali zastrzeżeń do jakości wykonanych prac. Z uwagi na niesprzyjające warunki atmosferyczne ukończenie prac odwlekało się w czasie. Pozwany przystąpił ponownie do prac na przełomie listopada i grudnia 2010r., ale powodowie stwierdzili wady w wykonaniu i oświadczyli, że pozwany ma zakończyć prace na ich posesji i ją opuścić.

Do dnia opuszczenia posesji powodów pozwany wykonał prace o wartości 3.375,80 zł (według opinii biegłego sądowego). Prace te były wykonane po części wadliwie. Wady dotyczyły: braku kątów prostych przy ościeżach, niewłaściwego obrobienia styku parapetu z ociepleniem i styku ocieplenia z gzymsem, niewłaściwego wyprofilowania płaszczyzn ścian, niewłaściwego klejenia płytek kamiennych do ściany, niewłaściwej obróbki blacharskiej oraz nieprawidłowego osadzenia drzwi wejściowych. Powyższe wady mają charakter usuwalny. Koszt ich usunięcia to około 3.602 zł (także według opinii biegłego sądowego).

Przechodząc do oceny prawnej tych ustaleń Sąd Rejonowy stwierdził, że strona powodowa udowodniła, iż pozwany nienależycie spełnił swoje świadczenie, wynikające z umowy o dzieło. Z ustalonego bowiem w sprawie stanu faktycznego oraz z opinii biegłego z zakresu budownictwa wynika, że pozwany wykonał część uzgodnionych prac związanych z odnowieniem elewacji i ociepleniem budynku powodów wadliwie. Koszt wykonania poprawek wynosi 3.602 zł. Zdaniem Sądu Rejonowego, uwzględnieniu podlegało żądanie zwrotu kosztów usunięcia wad, natomiast żądanie powodów zwrotu wpłaconej pozwanemu zaliczki było bezzasadne. Zgodnie z art. 644 k.c. dopóki dzieło nie zostało ukończone, zamawiający może w każdej chwili od umowy odstąpić płacąc umówione wynagrodzenie. Jednakże w wypadku takim zamawiający może odliczyć to, co przyjmujący zamówienie oszczędził z powodu niewykonania dzieła. Pozwanemu należała się zatem zapłata za prace wykonane do czasu odstąpienia przez powodów od umowy, a to na podstawie art. 636 § 1 k.c. w zw. z art. 354 § 1 k.c. O kosztach procesu orzeczono na mocy art. 100 k.p.c.

Apelację od wyroku w części zasądzającej należność w kwocie 1 499 zł wniósł pozwany D. I. i domagał się jego zmiany poprzez oddalenie powództwa w tym zakresie, a ewentualnie jego uchylenia w tej części i przekazania sprawy Sądowi pierwszej instancji do ponownego rozpoznania. Jednocześnie wnosił o zasądzenie na jego rzecz kosztów postępowania apelacyjnego.

Rozstrzygnięciu Sądu Rejonowego zarzucił naruszenie:

- art. 634 k.c. poprzez przyjęcie, że pozwany ponosi odpowiedzialność za wszystkie wady przy wykonywaniu umowy stwierdzone w toku postępowania, gdy tymczasem to powód dostarczał materiały niezbędne do wykonania umowy, w tym niewłaściwe rozmiarowo parapety okienne (zarzut 1);

- art. 636 § 1 k.c. poprzez nieuwzględnienie faktu braku zawiadomienia przez zamawiającego wykonawcy o konieczności zmiany sposobu realizacji umowy i wyznaczenie mu w tym celu odpowiedniego terminu (zarzut 2);

- art. 639 k.c. poprzez nieuwzględnienie faktu, że pozwany gotów był do wykonania dalszych robót objętych umową, w tym usunięcia usterek, lecz doznał przeszkody z przyczyn leżących wyłącznie, po stronie powodów jako zamawiających (zarzut 3);

- art. 640 k.c. poprzez nieuwzględnienie faktu zgody i akceptacji powodów dla sposobu realizacji dzieła tj. faktu koniecznego współdziałania przy wykonywaniu dzieła, a w przypadku odmiennej oceny w tym zakresie, pominięcie obowiązku powodów wyznaczenia pozwanemu dodatkowego terminu do poprawy dotychczas wykonanych robót (zarzut 4);

- art. 233 § 1 k.p.c. poprzez niewłaściwą ocenę zebranego w sprawie materiału dowodowego i nieuwzględnienie rodzaju i jakości materiałów dostarczonych do wykonania dzieła przez powodów (zarzut 5);

- art. 328 § 2 k.p.c. poprzez niewskazanie w uzasadnieniu wyroku przyczyn, dla których Sąd I instancji odmówił wiarygodności zeznaniom pozwanego w omawianym wyżej zakresie, a nade wszystko poprzez niewyjaśnienie w uzasadnieniu wyroku przyczyn, dla których nie uwzględnił obowiązków powodów wobec pozwanego w przedmiocie niewłaściwego odstąpienia od umowy (zarzut 6).

W dalszej części apelacji pozwany przedstawiła szersze uzasadnienie stawianych w niej zarzutów.

W odpowiedzi na apelację powodowie E. i M. B. wnieśli o jej oddalenie i zasądzenie na ich rzecz zwrotu kosztów postępowania apelacyjnego.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja była częściowo uzasadniona. Sąd Rejonowy dokonał prawidłowych ustaleń faktycznych w zakresie, w jakim pozwalały one na wydanie rozstrzygnięcia w sprawie. W szczególności właściwie ustalił charakter i rozmiar prac, które miał wykonać i wykonał pozwany, wartość tych prac oraz koszt usunięcia powstałych wad, opierając się w znacznej

mierze na opinii biegłego sądowego z dziedziny budownictwa A. O.. Jednak ocena prawna tych ustaleń faktycznych była częściowo wadliwa, a w konsekwencji rozstrzygnięcie Sądu Rejonowego wymagało zmiany.

W szczególności za uzasadnione należało uznać te zarzuty apelacji pozwanego, które zmierzały do wykazania, że to powodowie uniemożliwili mu usunięcie usterek w wykonanych pracach i wykonanie dalszych prac przewidzianych w zawartej przez strony umowie o dzieło.

W uzasadnienia zaskarżonego orzeczenia Sąd pierwszej instancji odwołał się między innymi do treści art. 636 i 637 k.c., jednakże w rzeczywistości niesłusznie tych przepisów nie zastosował. Z ustaleń Sądu wynikało, że pozwany wykonał część prac, a kiedy chciał przystąpić do ich dokończenia nie został wpuszczony na teren posesji powodów. Innymi słowy powodowie nie dali pozwanemu możliwości ani dokończenia wykonanych prac, ani usunięcia zaistniałych wad w pracach wcześniej wykonanych. Zgodnie natomiast z przywołanym powyżej art. 636 § 1 k.c., jeżeli przyjmujący zamówienie wykonywa dzieło w sposób wadliwy albo sprzeczny z umową, zamawiający może wezwać go do zmiany sposobu wykonania i wyznaczyć mu w tym celu odpowiedni termin. W dalszej części przepis stanowi, że po bezskutecznym upływie wyznaczonego terminu zamawiający może od umowy odstąpić albo powierzyć poprawienie lub dalsze wykonanie dzieła innej osobie na koszt i niebezpieczeństwo przyjmującego zamówienie. Powodowie takiej możliwości pozwanemu nie dali. Co więcej, po zakończeniu prac, nie skorzystali oni również z przysługującego im, jako zamawiającym, uprawnienia przewidzianego w art. 637 § 1 k.c., zgodnie z którym jeżeli dzieło ma wady, zamawiający może żądać ich usunięcia, wyznaczając w tym celu przyjmującemu zamówienie odpowiedni termin z zagrożeniem, że po bezskutecznym upływie wyznaczonego terminu nie przyjmie naprawy. Tym samym pozwany został pozbawiony możliwości usunięcia powstałych wad. W tych okolicznościach faktycznych, jak słusznie podniósł pozwany w zarzucie 3 (trzecim) apelacji, zamawiający (tu powodowie) nie mogli odmówić mu zapłaty wynagrodzenia za faktycznie wykonane prace.

Przy podejmowaniu rozstrzygnięcia w sprawie Sąd Rejonowy nie docenił okoliczności, że powołany w sprawie biegły ocenił wartość prac wykonanych przez pozwanego na kwotę 3 375,80 zł. Sąd pierwszej instancji jedynie wspomniał o tym fakcie, jednakże nie wyciągnął z tego żadnych wniosków. Skoro pozwany wykonał tę część prac, na którą fizycznie zezwolili mu powodowie, to powinien otrzymać wynagrodzenie w kwocie 3 375,80 zł, która nie była kwestionowana przez strony. W sytuacji, gdy powodowie uiszcili pozwanemu tylko 2 000 zł w ramach zaliczki, to do zapłaty przez powodów na rzecz pozwanego pozostała różnica w kwocie 1 375,80 zł, czego Sąd Rejonowy nie uwzględnił.

Jednocześnie należało pamiętać, że wykonane prace miały wady. Pozwany nie kwestionował ani rodzaju stwierdzonych wad, ani kosztów ich usunięcia określonych przez biegłego sądowego A. O. na kwotę 3 602 zł. Wyznaczała ona górną granicę odszkodowania powodów, które należało pomniejszyć o kwotę należną pozwanemu za wykonane prace w wysokości 1 376 zł (po zaokrągleniu do pełnych złotych), której dotychczas powodowie nie zapłacili. W tym stanie rzeczy do zapłaty powodom uprawnionym solidarnie przez pozwanego pozostała różnica w wysokości 2 226 zł.

Wszystkie inne zarzuty podniesione w apelacji pozwanego nie miały istotnego znaczenia w sprawie, bo pozostawały bez żadnego wpływu dla jej rozstrzygnięcia, a tym samym nie zachodziła potrzeba dokonywania ich szerszej oceny.

Takie zasadnicze okoliczności legły u podstaw zmiany zaskarżonego orzeczenia w punkcie 1 (pierwszym) polegającej na obniżeniu zasądzonej od pozwanego na rzecz powodów uprawnionych solidarnie kwoty 3 602 zł do kwoty 2 226 zł i oddaleniu powództwa w pozostałej części, jako nieuzasadnionego (na podstawie art.386 § 1 k.p.c.).

Sąd Odwoławczy dokonał również stosunkowej zmiany rozstrzygnięcia co do kosztów postępowania (pkt 1b-d) mając na uwadze obniżenie zasądzonej należności dochodzonej przez powodów oraz swoje postanowienie z dnia 10 września 2014r. obniżające wynagrodzenie przyznane biegłemu sądowemu przez Sąd Rejonowy – z kwoty 2 372,26 zł, do kwoty 1 159,12 zł. Powodowie utrzymali się ze swoim roszczeniem w około 30% (stosunek kwoty ostatecznie zasądzonej na ich rzecz do kwoty dochodzonej 7 502,98 zł). Suma kosztów przez nich poniesionych wyniosła 1 830 zł i obejmowała opłatę sądową (330 zł), zaliczkę na wynagrodzenie biegłego (300 zł) oraz wynagrodzenie pełnomocnika (1 200 zł). Pozwany natomiast poniósł koszty w łącznej kwocie 1 500 zł, które obejmowały także zaliczkę na wynagrodzenie

biegłego (300 zł) oraz wynagrodzenie pełnomocnika (1 200 zł). Dokonując stosunkowego rozliczenia tych kosztów, przy uwzględnieniu stopnia, w jakim każda ze stron utrzymała się ze swoim stanowiskiem w sprawie, Sąd odwoławczy zmienił zaskarżony wyrok w punkcie III ppkt 1 poprzez zasądzenie od powodów solidarnie na rzecz pozwanego kwoty 501 zł z tego tytułu. Taką samą zasadę zachował przy rozliczeniu kosztów sądowych, które zostały częściowo wyłożone przez Skarb Państwa, a to w związku z wynagrodzeniem biegłego sądowego za sporządzenie opinii. Wskutek uwzględnienia zażalenia pozwanego Sąd Okręgowy obniżył należne biegłemu wynagrodzenie z kwoty 2 359,12 zł, do kwoty 1 159,12 zł, które strony powinny ponieść w proporcjach 70% (powodowie) do 30 % (pozwany). Zatem do zapłaty przez powodów na rzecz Skarbu Państwa pozostała kwota 511,38 zł (po uwzględnieniu wpłaconej zaliczki w wysokości 300 zł), zaś do zapłaty przez pozwanego kwota 47,80 zł (także po uwzględnieniu wpłaconej zaliczki w wysokości 300 zł). Tej zmianie orzeczenia Sąd odwoławczy dał wyraz w punkcie 1 c i d swego orzeczenia zmieniającego.

Sąd Okręgowy oddalił apelację pozwanego w pozostałej części, jako nieuzasadniona (na podstawie art.385 kpc). O kosztach postępowania apelacyjnego orzekł po myśli art.100 k.p.c. mając jednak na uwadze fakt, iż apelacja pozwanego została oddalona jedynie w znikomej części (w istocie co do 123 zł). Na zasądzoną na rzecz pozwanego kwotę składa się opłata od apelacji (75 zł) oraz wynagrodzenie pełnomocnika będącego radcą prawnym (90 zł) ustalone zgodnie z § 6 pkt 2 i § 12 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia Min. Sprawiedliwości z dnia 28.09.2002r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (t.j. Dz. U. z 2013 r. poz. 490).